

Motion till riksdagen 2020/21:354

av **Kristina Axén Olin och Pia Steensland (M, KD)**

med anledning av skr. 2019/20:199 Riksrevisionens rapport om holdingbolag vid universitet och högskolor

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag kring hur återrapportering ska ske till regering, riksdag, utskott och lärosäte och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram riktlinjer för vilka verksamheter som ska ingå i holdingbolagens koncerner samt vilken ansvarsfördelning som ska råda mellan bolag och lärosäte och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att ordföranden i holdingbolaget inte ska vara rektor eller vice rektor utan en person med tydlig affärsmässig kompetens och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att lärosätena utvecklar arbetet med mål, strategier och riskbedömning i holdingbolagen samt uppföljning av de uppdrag som avtalas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksdagen beslutade under tidigt 1990-tal att holdingbolag skulle bildas och knytas till lärosäten. Syftet var att stödja flödet av kunskap från forskning till näringsliv genom att möjliggöra för lärosätena att bedriva kommersiell verksamhet. Riksrevisionen har granskat styrningen av och verksamheten i 17 holdingbolag och dragit slutsatsen att regeringen inte har styrt lärosätena så att de har fått förutsättningar för en aktiv och professionell förvaltning av holdingbolagen. Det är allvarligt, och Moderaterna och Kristdemokraterna anser därför att regeringen bör vidta en rad åtgärder för att säkerställa en professionell förvaltning av holdingbolagen.

Bättre åiterrapportering om holdingbolagens verksamhet

Det förefaller i dag råda tydliga oklarheter i ansvarsfördelningen gällande åiterrapportering från holdingbolagen. Moderaterna och Kristdemokraterna vill därför att regeringen ska återkomma med förslag kring hur åiterrapportering ska ske till regering, riksdag, utskott och lärosäte.

Nya riktlinjer kring verksamheter i holdingbolagen

I granskningen framhålls att det saknas tydliga riktlinjer för vilken verksamhet som bör bedrivas i holdingbolagens tjänstebolag. Riksrevisionen bedömer att regeringen inte har satt tydliga ramar för holdingbolagens verksamhet när det gäller mål och syfte, och att det behövs ytterligare förtydligande av vad som avses med att förmedla uppdragsutbildning. Moderaterna och Kristdemokraterna vill därför att regeringen ska ta fram riktlinjer kring vilka verksamheter som ska ingå i holdingbolagens koncerner samt vilken ansvarsfördelning som ska föreligga mellan bolag och lärosäte.

Styrning med affärsmässig kompetens

Riksrevisionen rekommenderar lärosäten som har utsett rektor eller vice rektor som bolagsstyrelsens ordförande att tillsätta en ordförande som har tydlig affärsmässig kompetens, i syfte att utveckla bolaget och undvika jävsrisk. I dag är drygt varannan ordförande rektor eller vice rektor samtidigt som man innehar rollen som ordförande i holdingbolaget vid samma lärosäte. Moderaterna och Kristdemokraterna vill därför att regeringen säkerställer att ordföranden i holdingbolaget inte ska vara rektor eller vice rektor utan en person med tydlig affärsmässig kompetens.

Mål, strategier och riskbedömning i holdingbolagen

Rapporten visar att flera bolagsstyrelser har brister i sitt långsiktiga arbete för värdeskapande. Sju holdingbolag saknar helt mål för verksamheten och tre saknar både mål och strategier. Fem bolag saknar en av styrelsen fastslagen strategi för avyttring av projektbolag. Flertalet holdingbolag saknar mål om avkastning. Moderaterna och Kristdemokraterna vill därför att regeringen säkerställer att lärosätena utvecklar arbetet med mål, strategier och riskbedömning i holdingbolagen samt uppföljning av de uppdrag som avtalas.

Kristina Axén Olin (M)

Pia Steensland (KD)